

Giải pháp thúc đẩy chuyển đổi số trong lĩnh vực xuất bản ở Việt Nam hiện nay

TS. HÀ VĂN HẬU

Học viện Báo chí và Tuyên truyền; Email: havanhau2008@gmail.com

Nhận ngày 15 tháng 11 năm 2023; chấp nhận đăng tháng 12 năm 2023.

Tóm tắt: Chuyển đổi số trong lĩnh vực xuất bản là một tất yếu, khách quan và cấp thiết. Các đơn vị xuất bản và kinh doanh xuất bản phẩm muốn phát triển cần sớm thực hiện việc chuyển đổi số. Để thực hiện việc chuyển đổi số thành công cần xây dựng kế hoạch, chiến lược tổng thể và lộ trình thực hiện phù hợp, khả thi; với các nhân tố tương ứng đảm bảo cho việc chuyển đổi số như: cơ chế, chính sách, nhân sự, cơ sở vật chất, công nghệ; đổi mới cơ cấu tổ chức, quy trình hoạt động, công tác biên soạn, biên tập, phương thức phát hành, quảng bá, tiếp cận công chúng. □

Từ khoá: chuyển đổi số, xuất bản, phát hành xuất bản phẩm.

Abstract: Digital transformation in the publishing sector is essential, objective, and imperative. Publishing entities and businesses in this domain need to promptly undergo digital transformation for development. To successfully achieve this, it is crucial to establish comprehensive plans, suitable strategies, and feasible implementation roadmaps, considering corresponding factors ensuring this transformation such as mechanisms, policies, human resources, infrastructure, technology. This also involves innovating organizational structures, operational processes, editorial work, distribution methods, promotion, and public engagement.

Keywords: digital transformation, publishing, publication distribution.

1. Chuyển đổi số - xu thế tất yếu, khách quan và là nhiệm vụ cấp thiết đối với lĩnh vực xuất bản

Chuyển đổi số trong lĩnh vực xuất bản là quá trình áp dụng những thành tựu mới nhất của công nghệ thông tin và truyền thông nhằm thay đổi mô hình và quy trình hoạt động xuất bản, đa dạng hóa hình thức truyền tải nội dung và kênh phân phối, rút ngắn thời gian đưa sản phẩm đến độc giả, từ đó nâng cao hiệu quả kinh tế, xã hội của hoạt động xuất bản. Chuyển đổi số được tiến hành trong tất cả các khâu, từ việc sáng tạo nội dung đến lựa chọn công nghệ sản xuất, phương thức truyền thông, marketing cho sản phẩm và cách quản trị chuỗi cung ứng sản phẩm trên thị trường xuất bản phẩm. Chuyển đổi số không chỉ tác động mạnh mẽ đến các tổ chức, doanh nghiệp xuất bản

mà còn tác động đến những nhóm đối tượng khác như các đối tác, cộng tác viên và khách hàng, gắn liền với những thay đổi về nhu cầu và phương thức tiếp cận xuất bản phẩm của công chúng. Đây là một quá trình phức tạp, diễn ra dưới sự tác động của nhiều yếu tố tích cực và tiêu cực, đan xen lẫn nhau.

Chuyển đổi số có thể mang đến những thay đổi ngày càng rõ nét trong các khâu xuất bản, truyền thông, phát hành. Những công đoạn của xuất bản truyền thống sẽ được giảm tải và rút ngắn hơn để các xuất bản phẩm đến được với công chúng nhanh nhất và nhiều nhất có thể. Thực tế lĩnh vực xuất bản thế giới cho thấy các quốc gia có nền xuất bản phát triển hiện đại đều là những quốc gia đi đầu trong lĩnh vực xuất bản điện tử, xuất bản kỹ thuật số, các nước tiêu biểu

như: Mỹ, Trung Quốc, Anh, Pháp, Đức□

Ở Việt Nam, chuyển đổi số trong lĩnh vực xuất bản đã từng bước diễn ra trong các khâu của hoạt động xuất bản, thể hiện rõ nhất là trong các hoạt động marketing, bán hàng trên các trang thương mại điện tử, xuất bản điện tử. Hầu hết các nhà xuất bản, công ty sách đã thúc đẩy ứng dụng công nghệ vào trong hoạt động xuất bản, phát hành. Các kênh phát hành cũng được mở rộng, vượt ra ngoài khuôn khổ của các kênh phát hành truyền thống với các hệ thống phát hành trực tuyến được xây dựng theo công nghệ đa nền tảng, đa giao diện.

Ngành Xuất bản Việt Nam đã có nhiều cố gắng vượt qua khó khăn, thích nghi với cơ chế thị trường và từng bước hình thành thị trường phát hành sách đa dạng, phục vụ tốt nhu cầu của độc giả. Xuất bản và phát hành trong thời kỳ Cách mạng công nghiệp 4.0 cũng sẽ có sự kết hợp và tương tác mạnh mẽ của các nền tảng dịch vụ mạng xã hội khác nhau; đồng thời là khả năng tra cứu tức thời các nội dung quan tâm, hoặc người đọc cũng có khả năng dễ dàng đối chiếu nội dung với những phần mở rộng (ngoài nội dung chính của sách) được tích hợp ngay trong cuốn sách điện tử. Hiện nay, ở Việt Nam, ngành Xuất bản bước đầu đã có những chuyển động theo xu hướng chuyển đổi số, khởi đầu bằng việc số hóa, xuất bản các dạng sách mới như sách điện tử (ebook), sách nói (audiobook), video book,□ đã xuất hiện ngày một nhiều hơn trên thị trường xuất bản Việt Nam, không chỉ đáp ứng nhu cầu của bạn đọc thông thường mà còn đáp ứng nhu cầu của nhiều đối tượng khách hàng đặc biệt khác như học sinh, sinh viên, người khiếm thị.v.v.. Các hệ thống marketing, bán hàng tự động và bán tự động với trí tuệ nhân tạo như chatbot, tự động gửi thông tin marketing qua email, mạng xã hội theo sở thích, thói quen và nhu cầu riêng của từng khách hàng công chúng đang xuất hiện ngày một nhiều hơn. Vì vậy, cần coi chuyển đổi số là cơ hội phát triển cho ngành Xuất bản Việt Nam, tạo đà phát triển bắt kịp xu thế của thế giới.

2. Những khó khăn, thách thức và những vấn đề đặt ra đối với việc chuyển đổi số trong lĩnh vực xuất bản

Đối với bất kỳ một công việc nào, để triển khai hiệu quả, chủ thể tiến hành đều cần phải nhận diện được những khó khăn và thách thức, trên cơ sở đó đưa giải pháp phù hợp nhất. Có thể nhận thấy có rất nhiều khó khăn, thách thức trên nhiều phương diện, nhiều chiều cạnh đối với chuyển đổi số trong lĩnh vực xuất bản gồm:

- 1) Sự chuyển biến chậm trong nhận thức, tư duy của các chủ thể, rào cản về tâm lý, ngại phải tiếp cận và đổi mới trước vấn đề khó, phức tạp;
- 2) Cơ chế, chính sách còn chưa thực sự đồng bộ, chậm đổi mới;
- 3) Nguồn nhân lực thực hiện công tác chuyển đổi số còn thiếu và chưa thực sự đủ mạnh;
- 4) Nguồn lực tài chính, cơ sở vật chất còn nhiều hạn chế; chưa đáp ứng được yêu cầu chuyển đổi số;
- 5) Công nghệ và việc tiếp cận, làm chủ công nghệ còn chậm đổi mới;
- 6) Vấn đề bảo mật và vấn đề bản quyền, sở hữu trí tuệ;
- 7) Cạnh tranh thị trường; thị trường phát hành sách trực tuyến phát triển chưa đồng bộ và thiếu cân đối;
- 8) Sự thay đổi về việc quảng bá và tiếp cận độc giả - công chúng;
- 9) Phương thức xuất bản và phát hành chậm được xác lập và cải tiến;
- 10) Còn thiếu sự đồng bộ, kết nối giữa các đơn vị, doanh nghiệp trong và ngoài ngành để xây dựng và phát triển phần mềm vận hành quy trình chuyển đổi số;
- 11) Chưa tạo được sự bình đẳng về cơ hội tiếp cận đọc sách cho toàn xã hội.
- 12) Công tác dự báo, nắm bắt xu thế còn chưa được đầy mạnh,□

3. Một số giải pháp thúc đẩy quá trình chuyển đổi số trong lĩnh vực xuất bản

Một là, thay đổi nhận thức và hành động của các chủ thể liên quan

Xã hội luôn vận động và biến đổi không ngừng. Mỗi chủ thể trong xã hội đều bị chi phối bởi quy luật của sự vận động và biến đổi không ngừng đó. Trước cái mới, đặc biệt là cái khó, con người thường xuất hiện tâm lý ngại thay đổi. Đây là một nét tâm lý thường gặp nói chung của con người. Vì thế cần phải vượt qua rào cản tâm lý này để đạt được mục tiêu, đáp ứng yêu cầu của nhiệm vụ thực tế đặt ra. Đối với công tác chuyển đổi số trong lĩnh vực xuất bản, in và phát hành cũng vậy. Đó là vấn đề mới, vấn đề khó và phức tạp cần có sự tham gia của nhiều chủ thể. Để chuyển đổi số thành công và duy trì sự vận hành các hoạt động trong lĩnh vực xuất bản, in và phát hành đảm bảo ổn định và phát triển thì buộc các chủ thể liên quan cần phải chủ động về tinh thần, đổi mới tư duy, sáng tạo, hiệu quả.

Chuyển đổi số trong lĩnh vực xuất bản có nhiều chủ thể liên quan: các cơ quan chức năng lãnh đạo, quản lý, các nhà lãnh đạo, quản lý, nhân sự làm trong nhà xuất bản, bạn đọc và các chủ thể liên quan khác... Vì vậy, các chủ thể liên quan cần có nhận thức, xác định rõ tư tưởng, muốn phát triển cần phải thích ứng với chuyển đổi số. Trước hết và cần tiên phong đó là sự thay đổi nhận thức và hành động của các nhà lãnh đạo, quản lý. Thay đổi nhận thức và hành động nghĩa là thay đổi cách nghĩ, cách làm, tìm ra cách làm mới, hiệu quả. Việc ứng dụng công nghệ vào vận hành yêu cầu thay đổi tư duy, cách nghĩ, cách làm của nhà lãnh đạo, quản lý đặc biệt là người đứng đầu đơn vị với vai trò đầu tàu, dẫn dắt quá trình xuất bản. Tích cực tuyên truyền, nâng cao nhận thức và trách nhiệm, thông suốt về tư tưởng đó là tiền đề quan trọng, tạo đà cho sự thành công của những công việc tiếp theo trong chuyển đổi số lĩnh vực xuất bản.

Hai là, xây dựng cơ chế, chính sách và chiến lược phát triển phù hợp, khả thi trong chuyển đổi số lĩnh vực xuất bản

Để chuyển đổi số thành công, cần nhận diện rõ những thuận lợi và khó khăn, thách thức; nhận diện nhu cầu về thực tiễn, những vấn đề đặt ra về

đổi mới sáng tạo; nâng cao năng lực dự báo và đề xuất các giải pháp, chính sách đột phá để duy trì động lực đổi mới sáng tạo trong chuyển đổi số lĩnh vực xuất bản, v.v... Trên cơ sở đánh giá một cách toàn diện những kết quả đạt được trong việc thực hiện các chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách pháp luật của Nhà nước Việt Nam về phát triển khoa học công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số; trong đó, tập trung phân tích, đánh giá các quy định pháp luật, cơ chế, chính sách hiện hành về khuyến khích, hỗ trợ, ưu tiên, ưu đãi và nguồn lực tài chính đi kèm để các chủ thể liên quan trong chuyển đổi số lĩnh vực xuất bản đổi mới sáng tạo, nâng cao năng suất, chất lượng, thúc đẩy sự tăng trưởng và phát triển kinh tế.

Nghiên cứu, xây dựng, bổ sung, hoàn thiện hệ thống pháp luật; có cơ chế, chính sách đặc thù, khuyến khích, ưu tiên, ưu đãi và bảo đảm các điều kiện thuận lợi cho chuyển đổi số hoạt động xuất bản, phát hành. Đồng thời sớm xây dựng cơ chế, chính sách thu hút nhân lực chất lượng cao tham gia chuyển đổi số lĩnh vực Xuất bản; phát huy vai trò động lực của đổi mới sáng tạo trong quá trình chuyển đổi số lĩnh vực xuất bản ở Việt Nam.

Chúng ta đều biết, có chủ trương đúng song cần có các cơ chế, chính sách tương ứng, phù hợp để thực hiện, hiệu quả chủ trương đó. Với phương châm hai chiều: chiều từ trên xuống, các cơ quan lãnh đạo, quản lý xây dựng cơ chế chính sách để thực hiện và chiều các từ dưới lên, các đơn vị xuất bản và kinh doanh xuất bản phẩm trên cơ sở thực tế để đề xuất, kiến nghị với Nhà nước ban hành các chính sách phù hợp. Từ các mô hình cụ thể, có tổng kết, đánh giá để phát huy ưu điểm, khắc phục hạn chế, đổi mới, sáng tạo. Mục tiêu là xây dựng được hành lang pháp lý đảm bảo an toàn và phát triển.

Ba là, xây dựng nguồn nhân lực phục vụ công tác chuyển đổi số và vận hành, quản trị hệ thống xuất bản ổn định lâu dài

Nguồn nhân lực là nhân tố đặc biệt quan trọng trong quá trình chuyển đổi số và vận hành

công tác xuất bản sau này. Để thực hiện chuyển đổi số trong lĩnh vực xuất bản cần có sự tham gia của nhiều chủ thể. Mỗi chủ thể có vai trò nhất định trong quá trình chuyển đổi này. Các chủ thể liên quan có kế hoạch, chiến lược để xây dựng đội ngũ thích ứng và thực hiện việc chuyển đổi số lĩnh vực xuất bản. Cử cán bộ, nhân sự đi đào tạo, bồi dưỡng, cập nhập kiến thức, kinh nghiệm về chuyển đổi số. Đối với các cơ quan lãnh đạo, quản lý nhà nước xây dựng đội ngũ đủ năng lực để lãnh đạo, quản lý hoạt động chuyển đổi số. Đối với đơn vị xuất bản, kinh doanh xuất bản phẩm cần chuẩn bị về đội ngũ nhân sự thực hiện và thích ứng nhanh với công tác chuyển đổi số. Đối với các cơ sở đào tạo, bồi dưỡng nhân lực cho ngành xuất bản, in và phát hành, cần chuẩn bị tốt đội ngũ cán bộ, giảng viên đủ trình độ, năng lực giảng dạy các kiến thức, kỹ năng chuyên môn, nghiệp vụ liên quan đến chuyển đổi số.

Như vậy, có thể nói, để chuyển đổi số thành công, các chủ thể liên quan đều cần phải xây dựng đội ngũ của mình đảm bảo đủ năng lực, trình độ chuyên môn nghiệp vụ, đáp ứng yêu cầu chuyển đổi số. Công tác cán bộ, nhân sự được coi là vấn đề then chốt của chuyển đổi số lĩnh vực Xuất bản.

Bốn là, công tác đào tạo, bồi dưỡng nguồn nhân lực cho lĩnh vực xuất bản

Để thực hiện quá trình chuyển đổi số trong lĩnh vực xuất bản hiệu quả, cần có sự tham gia đắc lực, sự "vào cuộc" của các cơ sở đào tạo nguồn nhân lực cho ngành xuất bản. Quá trình đào tạo nguồn nhân lực được cấu thành bởi nhiều yếu tố: quan điểm chủ trương của Đảng, chính sách, hệ thống pháp luật, các quy chế, quy định đào tạo của Nhà nước và cơ sở đào tạo, đội ngũ giảng viên, chương trình đào tạo, giáo trình, người học, cơ sở vật chất, công nghệ, □

Các nhân tố đó sẽ chi phối vào tạo nên chất lượng sản phẩm "đầu ra" tức là người học sau tốt nghiệp. Trong các yếu tố đó, đối với cơ sở đào tạo, cần ưu tiên thực hiện tốt hai khâu (nhân tố) quan trọng của quá trình đào tạo, đó là thiết kế, xây dựng chương trình đào tạo và biên

soạn hệ thống giáo trình, tài liệu phục vụ giảng dạy và học tập.

Trước hết, đó là việc các cơ sở đào tạo nhân lực ngành xuất bản cần thiết kế, đổi mới, hiện đại chương trình đào tạo ngành xuất bản đảm bảo cập nhật, đặc biệt chú trọng đào tạo kỹ năng, nghiệp vụ biên tập, xuất bản; gắn với việc chuyển đổi số phù hợp với chuyên ngành đào tạo đáp ứng với chuẩn đầu ra và nhu cầu xã hội. Nghĩa là trong chương trình đào tạo ngành xuất bản, cần phải xây dựng các khối kiến thức, các học phần có gắn với công nghệ, kỹ thuật liên quan đến việc chuyển đổi số.

Đồng thời với thiết kế chương trình đào tạo là việc biên soạn giáo trình, tài liệu học tập phục vụ công tác đào tạo, bồi dưỡng. Giáo trình, tài liệu học tập chuyên ngành xuất bản cũng cần được cập nhật những kiến thức liên quan đến công tác chuyển đổi số. Cả hai vấn đề trên sẽ tạo điều kiện cho sinh viên được tiếp cận, được trang bị các kiến thức, kỹ năng cơ bản liên quan đến công nghệ, chuyển đổi số. Để khi tốt nghiệp ra trường, họ thích ứng nhanh và tác nghiệp tốt, đáp ứng ngay được với các công việc, phù hợp với môi trường chuyển đổi số tại các đơn vị xuất bản, kinh doanh xuất bản phẩm.

Ngoài các nhân tố trên, các cơ sở đào tạo nguồn nhân lực cũng cần xây dựng chính sách, chiến lược, đầu tư nguồn lực một cách hợp lý để xây dựng đội ngũ giảng viên giảng dạy ngành xuất bản, đáp ứng nhu cầu thực tế của xã hội. Đồng thời, cần quan tâm, kết hợp xây dựng môi trường giáo dục, đầu tư cơ sở vật chất, trang thiết bị kỹ thuật, công nghệ, □ gắn với việc chuyển đổi số, nhằm tạo động lực, sự sáng tạo cho công tác đào tạo nhân lực ngành xuất bản phù hợp với xu thế chuyển đổi số hiện nay.

Năm là, đổi mới cơ cấu tổ chức, quy trình hoạt động, kết hợp đổi mới công tác biên soạn, biên tập phù hợp với việc chuyển đổi số

Mỗi phương thức xuất bản, phát hành sẽ chi phối tới cơ cấu tổ chức, quy trình hoạt động của các đơn vị xuất bản, phát hành. Chuyển đổi số

trong lĩnh vực xuất bản cần nghiên cứu, đổi mới cơ cấu tổ chức, quy trình hoạt động kết hợp với đổi mới công tác biên soạn, biên tập để thích ứng và phù hợp với việc chuyển đổi số.

Hoạt động xuất bản gồm rất nhiều công đoạn, nhiều khâu, song có thể nói công tác biên soạn, biên tập có vai trò đặc biệt quan trọng. Để thích ứng với việc chuyển đổi số, các nhà xuất bản cũng cần kịp thời đổi mới công tác biên soạn, biên tập, in, phát hành xuất bản phẩm phù hợp với nhu cầu xã hội và bối cảnh hội nhập quốc tế, đúng với chủ trương, sự lãnh đạo của Đảng và quy định pháp luật của Nhà nước, phù hợp với sứ mệnh, mục đích, tôn chỉ của mỗi đơn vị.

Xây dựng đội ngũ cán bộ làm công tác biên soạn, biên tập, xuất bản, phát hành, cán bộ lãnh đạo, quản lý xuất bản có bản lĩnh chính trị vững vàng, đạo đức nghề nghiệp, trình độ chuyên môn cao, có chính sách tuyển chọn, đào tạo và bồi dưỡng đội ngũ cán bộ làm công tác biên tập, xuất bản, phát hành đáp ứng yêu cầu phát triển trong thời kỳ mới. Ngoài ra, cần xây dựng chính sách ưu tiên, ưu đãi phù hợp nhằm thu hút đội ngũ cộng tác viên là các chuyên gia, nhà khoa học, nhà quản lý có kinh nghiệm... tham gia viết, biên soạn, biên dịch,... để xây dựng bản thảo có chất lượng tốt, nhằm thu hút công chúng, tăng hiệu quả xuất bản.

Sáu là, đầu tư cơ sở vật chất, hạ tầng, công nghệ hiện đại

Cơ sở vật chất, hạ tầng, công nghệ là những điều kiện đặc biệt quan trọng của chuyển đổi số nói chung, trong đó có chuyển đổi số lĩnh vực xuất bản. Đi đôi với xây dựng việc cơ chế, chính sách phù hợp, xây dựng đội ngũ mạnh, Nhà nước cần đầu tư cơ sở vật chất, hạ tầng và ứng dụng công nghệ thông tin cho các nhà xuất bản, cơ sở phát hành. Đa dạng hóa các thể loại sách và phương thức xuất bản, phát hành, đặc biệt là xuất bản sách điện tử và phát hành sách trên mạng Internet. Triển khai cơ sở dữ liệu quốc gia về sách; cung cấp dịch vụ khai thác nội dung thông tin sách trên Internet. Cùng với đó, phương thức xuất bản và

phát hành trên môi trường số phải được xác lập và nhanh chóng thay đổi cho phù hợp với bước tiến công nghệ; cần làm sinh động hơn phương thức xuất bản và phát hành sách điện tử... góp phần tích cực cho chuyển đổi số thành công.

Bảy là, đổi mới cách thức quảng bá thị trường và tiếp cận bạn đọc - công chúng, xây dựng nền văn hóa đọc văn minh

Đối với chuyển đổi số trong lĩnh vực xuất bản, ngoài các chủ thể như lãnh đạo, các nhà quản lý, các nhà xuất bản, nhân sự làm trong lĩnh vực xuất bản, cần có sự đồng hành thay đổi nhận thức và hành động của công chúng - bạn đọc. Nghĩa là bạn đọc truyền thống thường có thói quen đọc các sản phẩm xuất bản trên giấy, nay công nghệ thay đổi, thực hiện chuyển đổi số trong xuất bản thì công chúng cũng phải hình thành thêm hình thức, thói quen đọc các sản phẩm xuất bản với hình thức tồn tại mới, đó là bản điện tử, trên các thiết bị hiện đại như máy tính, điện thoại thông minh, thiết bị thông minh khác. Thực tế cho thấy, để thay đổi thói quen của con người cần có một khoảng thời gian dài. Thói quen đọc sách của công chúng từ các sản phẩm truyền thống sang các sản phẩm điện tử, hoặc các sản phẩm từ hoạt động chuyển đổi số nói chung cũng không nằm ngoài quy luật ấy, cần có thời gian, sự kiên trì và quyết tâm.

Mỗi loại hình xuất bản phẩm có cách tiếp cận công chúng riêng. Đối với chuyển đổi số trong lĩnh vực xuất bản, cần kịp thời có cách tiếp cận mới đối với công chúng. Một số nhà xuất bản, công ty sách sớm chuyển dần hướng tiếp cận bạn đọc từ sách in sang sách điện tử. Đây cũng là một cách làm mới, minh chứng sinh động và rõ rệt nhất về chuyển đổi số trong hoạt động xuất bản. Tính đến nay, cả nước ta đã có 12 nhà xuất bản và 6 doanh nghiệp phát hành được cấp xác nhận xuất bản, phát hành xuất bản phẩm điện tử.

Nhu cầu của người đọc ngày càng đa dạng là một tất yếu của xã hội hiện đại. Các nhà xuất bản và công ty phát hành cần nắm bắt và đáp ứng kịp thời sự đa dạng hóa nhu cầu người đọc. Để

đáp ứng nhu cầu đa dạng của người đọc, Chính phủ vừa phê duyệt Chương trình sách Quốc gia với mục tiêu ứng dụng công nghệ số trong hoạt động xuất bản nhằm tăng cường cung cấp, phổ biến tri thức, nâng cao dân trí, phát triển văn hóa. Cục Xuất bản, In và Phát hành triển khai đưa chủ trương sách tinh gọn (sách tóm tắt) thành xu hướng mới, khai thác tiềm năng để phát triển lâu dài trong bối cảnh chuyển đổi số; tăng cường xây dựng, kết nối thư viện số phục vụ cộng đồng, nhằm xây dựng một xã hội học tập, góp phần nâng cao dân trí của Việt Nam.

Cùng với đổi mới cách quảng bá thị trường và tiếp cận bạn đọc - công chúng, kết hợp xây dựng thói quen đọc sách. Cần có sự chung tay của toàn xã hội để xây dựng nền văn hóa đọc văn minh, góp phần nâng cao trình độ của người dân và toàn xã hội.

Tám là, tăng cường hợp tác, liên kết và xã hội hóa trong chuyển đổi số lĩnh vực xuất bản; tăng cường tổ chức hội thảo, tọa đàm, trao đổi, chia sẻ kiến thức, kinh nghiệm chuyển đổi số

Thực hiện xã hội hóa, liên kết giữa nhà xuất bản với các tổ chức kể cả các tổ chức nước ngoài được phép hoạt động ở Việt Nam đúng quy định của pháp luật. Tăng cường công tác tuyên truyền, giới thiệu xuất bản phẩm trên các phương tiện thông tin đại chúng, mạng Internet và đội ngũ tuyên truyền các cấp. Đầu tư hợp lý cho ngành xuất bản tham gia triển lãm, hội chợ sách quốc tế ở trong và ngoài nước. Mở rộng giao lưu hợp tác, trao đổi xuất bản phẩm, kinh nghiệm với các đối tác nước ngoài trong khuôn khổ pháp luật Việt Nam.

Chín là, tăng cường công tác quản lý nhà nước trong chuyển đổi số lĩnh vực xuất bản

Tăng cường công tác quản lý nhà nước trong chuyển đổi số sẽ giúp việc thực hiện chuyển đổi số được hiệu quả, kiểm soát được tiến độ, mức độ đạt được, thấy được những ưu điểm, hạn chế để từ đó đề xuất các biện pháp, giải pháp thực hiện hiệu quả hơn, giúp cho việc chuyển đổi số trong lĩnh vực xuất bản ở Việt Nam thành công.

Trong chuyển đổi số, vấn đề bản quyền luôn được quan tâm. Vì thế cần có quy định rõ ràng và thực hiện việc quản lý chặt chẽ, hiệu quả để đảm bảo sở hữu trí tuệ, kích thích sự sáng tạo và phát triển.

4. Kết luận

Chuyển đổi số là một xu thế tất yếu và cấp thiết trong tất cả các lĩnh vực, trong đó có lĩnh vực xuất bản. Quá trình này mở ra hướng đi mới cho hoạt động xuất bản, nhằm lan tỏa tri thức một cách nhanh nhất, hiệu quả nhất. Các đơn vị xuất bản và kinh doanh xuất bản phẩm muốn phát triển cần sớm thực hiện việc chuyển đổi số. Để thực hiện chuyển đổi số thành công cần xây dựng kế hoạch, chiến lược tổng thể và lộ trình thực hiện phù hợp, khả thi; với các nhân tố đảm bảo cho việc chuyển đổi số như: cơ chế, chính sách, nhân sự, cơ sở vật chất, công nghệ; đổi mới cơ cấu tổ chức, quy trình hoạt động, công tác biên soạn, biên tập, phương thức phát hành, quảng bá, tiếp cận công chúng, trong đó, yếu tố con người phải luôn giữ vai trò quyết định. Vì vậy, cần chú trọng đầu tư vào xây dựng và phát triển đội ngũ nhân lực thực hiện chuyển đổi số lĩnh vực xuất bản.

Chuyển đổi số, ứng dụng công nghệ phải được tiến hành liên tục và hiệu quả, cần có sự chung tay của toàn xã hội. Mức độ thành công của chuyển đổi số trong lĩnh vực xuất bản phụ thuộc vào sự nỗ lực, vượt qua những khó khăn, thử thách, đồng thời kiến tạo các giải pháp phù hợp với quyết tâm thực hiện của các chủ thể liên quan./.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Nguyễn Thị Trường Giang (2023), Chuyển đổi số trong lĩnh vực giáo dục và đào tạo nguồn nhân lực lĩnh vực báo chí - truyền thông. (<https://ajc.hcma.vn/Pages/nguyen-cuu-khoa-hoc.aspx?ItemID=15956&CateID=705>).
2. Hà Huy Phụng (2023), Đổi mới hoạt động đào tạo báo chí trong bối cảnh chuyển đổi số ở Việt Nam hiện nay. <https://lyluanchinhtrivatruyenthong.vn/doi-moi-hoat-dong-dao-tao-bao-chi-trong-boi-can-chuyen-doi-so-o-viet-nam-hien-nay-p27512.html> (29/9/2023).